

**การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขา
วิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
A follow-up the graduate students in Master of Education Program
in Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham
University, academic year 2008.**

สุธรรม อรรณพทัศนานนท์¹

Suthum Thummatassananon¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสถานภาพทั่วไปของมหบัณฑิตก่อน
เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท (2) ความคิดเห็นของมหบัณฑิตที่มีต่อการจัดการเรียน
การสอนหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 3) ผลผลิตมหบัณฑิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขา
วิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม การเลือกกลุ่ม
ตัวอย่าง ใช้วิธีจับสลากแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากมหบัณฑิตที่ศึกษา
ระหว่างปีการศึกษา 2551 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติ
ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

---

¹ อาจารย์คร.ภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Lecturer, Dr., Department of Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University.

ผลการวิจัยพบว่า

สถานภาพทั่วไปของมหาบัณฑิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 41-50 ปี และหลักสูตรที่สำเร็จการศึกษา สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ ตำแหน่งปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นครูสายผู้สอน ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียน การสอนของมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านความเหมาะสมของรายวิชาทุกรายวิชามีความเหมาะสม ด้านความเหมาะสมของ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับมาก ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลในระดับมาก ด้านความ คิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนในระดับมาก ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษา ประจำหลักสูตรในระดับมาก ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้า อิสระ ในระดับมาก สำหรับผลผลิตมหาบัณฑิต คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรส่วนใหญ่ ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา 3.26-3.50 ประโยชน์ที่ได้รับจาก การศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ลักษณะงานที่ทำ หลังจากสำเร็จการศึกษา มีความพึงพอใจในงานปัจจุบันที่ทำ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรในระดับมาก

คำสำคัญ : การติดตามผล, หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

ABSTRACT

The purpose of this research was to (1) investigate the status of graduate students before a master degree students (2) investigate their opinions over instruction to the Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University (3) The output of graduate students in the Master of Education Program in Educational Administration,

Faculty of Education, Maharakham University.

The population of this study were the graduate students in Master of Education Curriculum : Educational Administration Program, Faculty of Education Maharakham University, academic year 2008.

The research findings were as follows :

The status of age of the performance Graduates students in Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Maharakham University were male, 41-50 years, and Diploma Program in Education. Most of them were teachers. The graduate students' opinions to the teaching and learning at a high level. The curriculum suitability at a high level. All subjects were suitability. The teaching and learning were suitability at a high level. The co-curriculum activity were suitability at a high level. The evaluation were suitability at a high level. The instructors were at a high level. The curriculum adviser were suitability at a high level Individual study adviser were suitability at a high level.

The output of graduate students : In an aspect of mean value, most of them were 3.26-3.50. The useful from study in Master of Education Program in Educational Administration were to get more knowledge and vision, be able to the operation on work, get new friends and social respect. The characteristic were at a high level.

Keywords : A follow-up, graduate students, Master of Education Program

บทนำ

"การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศชาติก็ย่อมทำได้โดยสะดวก รวดเร็วได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว..." พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงพระราชทานแก่ครูใหญ่และนักเรียนที่สมควรได้รับพระราชทานรางวัล ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีการศึกษา 2518 เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2520 จากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ดังกล่าว บ่งบอกว่าพระองค์ทรงให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก ด้วยทรงเห็นว่าการให้การศึกษาในทุกๆระดับนั้น ย่อมเป็นหนทางให้คนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นคนดีอันก่อปรด้วยความรู้และคุณธรรมได้ทั้งสิ้น (ปิยวรรณ เกาะแก้ว. 2551 : 21) ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนพอเหมาะกันทุกๆ ด้าน สังคม

และบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถดำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้ตลอด (วิทยาลัยนาฏศิลป์. 2542 : 10) การศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข เกื้อหนุนต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคมวัฒนธรรมมุ่งพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้แสวงหาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถในการพัฒนาคนและส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาติ ปฏิบัติคนได้อย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปกติสุข (เสาวลักษณ์ สมบูรณ์ผล. 2543 : 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาในมาตรา 28 ไว้ว่า "ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีความ

มุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการวิชาชีพ
ชั้นสูงและการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์
ความรู้และพัฒนาสังคม" (สำนักงานปลัด
กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 101) และใน
การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.
2552 - 2561) มุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้
ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมาย
หลักเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการ
ศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาส
ทางการศึกษา และเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมี
คุณภาพ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุก
ภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการ
ศึกษา โดยมีกรอบแนวทางการปฏิรูปการ
ศึกษา 4 ประการคือ พัฒนาคุณภาพคนไทย
ยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนา
คุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่
และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่
(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552
: คำนำ)

การศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นการ
ศึกษาในระดับสูงที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้
พัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาเฉพาะ
ทางให้มีความชำนาญมากยิ่งขึ้น มุ่งสร้างสรรค์
ความก้าวหน้า และความเป็นเลิศทางวิชาการ
โดยเฉพาะด้านการศึกษาค้นคว้า การวิจัย
และการพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยี

เพื่อนำตนเองและสังคมไปสู่การพัฒนา
เป็นการพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้บังเกิด
ขึ้นในตัวบุคคล ผู้ที่ได้รับการศึกษาระดับนี้
จึงอยู่ในวัยที่มีความพร้อมทางวุฒิภาวะใน
ด้านต่างๆ ระดับอุดมศึกษาจึงเป็นช่วงของ
การนำศักยภาพต่างๆ ที่มีอยู่ในตัวบุคคลมาใช้
อย่างเต็มที่ ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ
เพื่อออกไปประกอบอาชีพ อันเป็นการรับใช้
สังคม ทำประโยชน์แก่สังคม รวมถึงคุณธรรม
จริยธรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบของความเป็น
มนุษย์ที่พึงได้รับจากการพัฒนาการศึกษาอัน
จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
2537

การศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงนับว่ามี
บทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการเตรียมการศึกษา
ของประเทศให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานให้สูง
ขึ้นอย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพ เนื่องจาก
การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นการสร้าง
ความมั่งคั่งทางปัญญา ผ่านกระบวนการ
ผลิตกำลังคนระดับสูง การพัฒนา การวิจัย
และการส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถเป็นกลไก
ที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงในการพัฒนา
ประเทศ จึงมีความจำเป็นที่จะพัฒนา การ
จัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการ

วิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวทาง การปฏิรูปการศึกษาดังกล่าว ดังที่เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2541 : 164) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาต้องมาพร้อมกับคุณภาพการศึกษา มิเพียงแต่มีมากในเชิงปริมาณของประชากร ที่ได้รับการศึกษาเท่านั้น การสร้างคุณภาพ เป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง ต้องทำด้วยวิธีการที่ หลากหลาย ไม่เพียงวิธีการใดวิธีการหนึ่ง เพื่อให้ได้คุณภาพขึ้นมา ซึ่งเป็นการช่วยทาง โครงสร้างที่มีความสำคัญ ผ่านการสร้าง กลไกและการผลักดันให้กลไกนั้นขับเคลื่อน การศึกษาให้เกิดคุณภาพให้ได้ ซึ่งสอดคล้อง กับดวงเดือน เทศวานิช (2548 : 2) ที่ว่าการ ศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่ง พัฒนาคนเข้าสู่วิชาชีพชั้นสูงเป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนาประเทศ สถาบันอุดมศึกษา จำเป็นต้องปรับปรุงกระบวนการผลิตบัณฑิต ให้ได้บัณฑิตที่มีสมรรถภาพและคุณลักษณะ สอดคล้องกับสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็ว ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ บัณฑิต คือ การพัฒนาคุณภาพการจัดการ เรียนการสอน ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ คุณภาพของหลักสูตร อาจารย์ การ เรียนการสอน อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และการบริหาร

ในการพัฒนาคุณภาพของผู้สำเร็จ การศึกษา และคุณภาพของการจัดการศึกษา ตามหลักสูตร ซึ่งหมายถึงคุณภาพของสถาบัน อุดมศึกษานั้น จำเป็นต้องมีกระบวนการ บริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็น แนวทางในการพัฒนาคุณภาพของผลผลิต ตามนโยบาย และเป้าหมายที่กำหนดไว้ การ ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาเป็นกระบวนการ หนึ่งที่จะทำให้ได้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับ คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาที่ผลิตออก ไปสู่สังคม เนื่องจาก การติดตามผลเป็นวิธี การศึกษาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรด้านความรู้และทักษะที่ได้จาก การเรียนรู้ ด้านการนำความรู้และทักษะไป ประกอบอาชีพ และด้านการพัฒนาตนเองให้ เหมาะสมกับการประกอบอาชีพ เพื่อทราบ ข้อดี และข้อควรปรับปรุงของการจัดการ ศึกษา ตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในการ ประกอบอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา โดยนำ ข้อมูลที่ได้มาประมวลผล เพื่อนำผลที่ได้มา เป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอน ให้มี ประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานการณ์ทาง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศในปัจจุบัน

ตลอดจนเพื่อการได้มาซึ่งคุณภาพในทุกด้านของผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศในที่สุด กรกฎ พลตรี (2541 : 23) กล่าวถึงประโยชน์ของการติดตามผลว่า เป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งข้อมูลของผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาไปแล้ว เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของบุคคลเหล่านั้น และเพื่อทราบความคิดเห็นด้านการจัดการเรียนการสอนหรือการให้บริการอื่นๆ ซึ่งผลที่ได้จากการติดตามนี้จะเป็นข้อมูลและแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสตูปส์ และวอลล์กวิสท์ (Stoops & Walhquist. 1985 : 196 ; อ้างอิงมาจากบรรณารักษ์ เกตุสุวรรณ. 2549 : 2) ที่กล่าวว่า การติดตามผลเป็นวิธีที่จะทำให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณภาพข้อบกพร่อง ปัญหาของผลผลิตที่ผลิตออกไปด้านการศึกษา การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาออกไปแล้วนั้นเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา รวมทั้งนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ จะได้ทราบแนวทางแก้ไขปรับปรุงในเรื่องของหลักสูตร ระบบการศึกษาและวิธีจัดประสบการณ์การเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยมหาสารคามเป็น

มหาวิทยาลัยแห่งที่ 22 ของประเทศไทย ถือกำเนิดมาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาสารคาม ต่อมาได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตมหาสารคาม เมื่อปีพุทธศักราช 2517 และได้แยกตัวเป็นมหาวิทยาลัยเอกเทศชื่อ "มหาวิทยาลัยมหาสารคาม" ในปี พ.ศ. 2537 และในปีการศึกษา 2548 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งระบบปกติและระบบพิเศษ ใน 13 คณะวิชา มีหลักสูตรระดับปริญญาเอก จำนวน 20 สาขาวิชา ระดับปริญญาโท 46 สาขาวิชา ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอน สายวิทยาศาสตร์และสายศิลปศาสตร์ รวม 12 สาขาวิชา นอกจากนี้มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้ขยายโอกาสทางการศึกษาสู่วิทยาเขตและศูนย์บริการการศึกษาไปยังจังหวัดต่างๆ ในภาคอีสาน 11 จังหวัด โดยได้ปรับปรุงและสร้างหลักสูตรใหม่ๆ ที่มีความหลากหลาย ทันสมัย เป็นสากล ตรงกับความต้องการของผู้เรียนตลอดมา (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2548 : 9)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นคณะที่กล่าวได้ว่ามีรากฐานการกำเนิดมาพร้อมกับการกำเนิดวิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2511 เพราะวิทยาลัย
วิชาการศึกษาได้ก่อตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อผลิตครูในสาขาวิชาต่างๆ เพื่อที่จะได้
ไปสอนหนังสือตามโรงเรียนทั่วไป ในแถบ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้ขยายโอกาส
ทางการศึกษา จัดการศึกษาระดับปริญญา
ตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกไปสู่เขต
นอกที่ตั้งตามจังหวัดต่างๆ ได้แก่ จังหวัด
อุดรธานี ร้อยเอ็ด ขอนแก่น นครราชสีมา
กาฬสินธุ์ บุรีรัมย์ สกลนคร ศรีสะเกษ ชัยภูมิ
สุรินทร์ อุบลราชธานี มุกดาหาร และยโสธร
อำนาจพล ประทาย ชุมแพ เลิงนกทา และ
กุศุม มีการเปิดสอนทั้งหมด 26 หลักสูตร
โดยในระดับปริญญาตรี เปิดสอนจำนวน
10 หลักสูตร ป.บัณฑิต จำนวน 3 หลักสูตร
ปริญญาโท จำนวน 9 หลักสูตรและปริญญา
เอก จำนวน 4 หลักสูตร มีนิสิตทั้งสิ้นจำนวน
6,926 คน จำแนกเป็นปริญญาตรี 2,612
คน ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต จำนวน
55 คน ระดับปริญญาโท จำนวน 1,478 คน
และระดับปริญญาเอก จำนวน 9 คน (แผน
ปฏิบัติการวิชาการประจำปี 2551 คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
หลักสูตร พ.ศ. 2547 วัตถุประสงค์ของ
หลักสูตร เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความ
สามารถ ทางด้านการบริหารการศึกษา มี
คุณธรรมจริยธรรมและสามารถนำความรู้ไป
ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง
แนวคิดในการจัดการศึกษา ปฏิรูปการศึกษา
ตลอดจนเป็นผู้นำทางวิชาการเพื่อจะนำไปสู่
มาตรฐานการศึกษาที่ได้รับการยอมรับ สำหรับ
โครงสร้างของหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำหนด
ให้เรียนรายวิชาตลอดหลักสูตร 2 ปี ไม่น้อย
กว่า 39 หน่วยกิต (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
2548 : 219-220)

การติดตามผลเป็นวิธีการที่สำคัญที่
จะทำให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณภาพและ
ข้อบกพร่องของผู้สำเร็จการศึกษา ผลที่ได้
รับจากการติดตามจะเป็นข้อมูลหรือแนวทาง
ในการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน
ให้ดียิ่งขึ้น อันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและ
ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในการที่สามารถนำไปใช้
เป็นข้ออ้างอิงในการจัดการฝึกอบรม ส่งเสริม
นักศึกษาปัจจุบัน และยังเป็นหลักการในการ
จัดการศึกษาเพิ่มเติมให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ผลที่ได้จากการติดตามผลจะเป็นเครื่องช่วย ทำให้สถาบันการศึกษามีความรู้ในด้านต่างๆ ซึ่งจะทำให้เห็นข้อดีของข้อบกพร่องและความ จำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงในเรื่องต่างๆ (เคชะ, 2540 : การติดตามผล)

การติดตามผลเป็นคำประสมระหว่าง การติดตามผลและผล ซึ่งหมายความว่า การ ตรวจสอบดูว่าผลหรือผลผลิตที่ออกไป เป็นอย่างไร เมื่อกล่าวถึงการติดตามผลที่ เกี่ยวข้องกับการศึกษาก็จะหมายถึงการตรวจสอบ ผลผลิตทางการศึกษาซึ่งก็หมายถึงตัวผู้ สำเร็จการศึกษานั้นเอง บุญทัน ศรีบุญเรือง (2540 : 7) และศรันย์ น้ำผึ้ง (2546 : 25) ได้ให้ความหมายของการติดตามผลว่าเป็นวิธี การศึกษาคุณลักษณะของผู้สำเร็จหลักสูตร การฝึกอบรมอาชีพไปแล้ว โดยนำข้อมูลที่ได้ มาเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางปรับปรุง กระบวนการจัดการเรียนการสอนและพัฒนา หลักสูตร ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความ ต้องการของผู้เรียน

ภายหลังการดำเนินงานบริหาร จัดการและการผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิต ศึกษาสมควรมีการติดตามผลผู้สำเร็จการ ศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว เพื่อนำผลที่ได้ มาเป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มี

ประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานการณ์ทาง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศในปัจจุบัน ตลอดจนเพื่อการได้มาซึ่งคุณภาพในทุก ด้านของผู้สำเร็จการศึกษา จะส่งผลต่อการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ การ ติดตามผลเป็นวิธีการศึกษาคุณลักษณะของ ผู้สำเร็จการศึกษตามหลักสูตร ด้านความ รู้และทักษะไปประกอบอาชีพและด้านการ พัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับการประกอบ อาชีพเพื่อทราบข้อดีและข้อควรปรับปรุง ของหลักสูตร ตลอดจนปัญหาต่างๆในการ ประกอบอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาโดยนำ ข้อมูลที่ได้มาประเมินผล เพื่อนำผลที่ได้มา เป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอน ให้มี ประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานการณ์ทาง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศในปัจจุบัน

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดัง กล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องติดตามผลมหา บัณฑิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขา วิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2551 ทั้งที่ศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ ตลอดจนสำรวจ ความคิดเห็นของมหาบัณฑิต เพื่อนำข้อมูลมา เป็นแนวทาง ในการปรับปรุงหลักสูตร การ จัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ

ศึกษาของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้น และเพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวทาง
การปฏิรูปการศึกษาในรอบที่สอง (พ.ศ.
2552-2561) ให้บังเกิดผลต่อการพัฒนา
อย่าเป็นรูปธรรมอันจะส่งผลต่อการพัฒนา
คุณภาพการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่อไป

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา
ตามหลักสูตรดังกล่าว เพื่อนำผลที่ได้มา
เป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร
และกระบวนการจัดการเรียนการสอน ให้มี
ประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานการณ์ทาง
เศรษฐกิจและสังคมของประเทศในปัจจุบัน
ตลอดจนเพื่อการได้มาซึ่งคุณภาพในทุกด้าน
ของผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการ
พัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศจึงมี
ความจำเป็นและสำคัญ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของ
มหบัณฑิตก่อนเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท
ได้แก่ เพศ อายุ หลักสูตรที่สำเร็จการศึกษา
ตำแหน่งปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อทราบภูมิหลังของ
ผู้ที่เข้าศึกษาต่อหรือ Input
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของมหา
บัณฑิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของ

มหาวิทยาลัย ดังนี้

- 2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ความเหมาะสมของหลักสูตร
- 2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ความเหมาะสมของรายวิชา
- 2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอน
- 2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ
การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 2.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ
การวัดและประเมินผล
- 2.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ
อาจารย์ผู้สอน
- 2.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ
อาจารย์ที่ปรึกษาประจำหลักสูตร
- 2.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ทั้งนี้เพื่อทราบถึงกระบวนการจัดการ
หรือ Process ในขณะที่มหบัณฑิตกำลัง
ศึกษาอยู่

3. ผลผลิตมหบัณฑิต หรือ Output
ซึ่งพิจารณาจาก

- 3.1 คะแนนเฉลี่ยสะสม
ตลอดหลักสูตร
- 3.2 ประโยชน์ที่ได้รับจาก

การศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

3.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตามหลักสูตร ได้แก่ ความกระตือรือร้นและ
สนใจใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ความสามารถในการ
แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ความสามารถในการ
เชิงสร้างสรรค์ ความรอบรู้ในศาสตร์อื่นๆ
และความรู้ทั่วไป การมีเจตคติที่ดีในการ
ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นหรือทำงานเป็นทีม
การมีคุณธรรม ทั้งนี้เพื่อทราบถึงคุณภาพ
ของมหาบัณฑิต

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ มหา
บัณฑิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขา
วิชาการบริหารการศึกษาที่สำเร็จ

กลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธี Simple
Random Sampling โดยจับสลากเลือกจาก
กลุ่มประชากร จำนวน 300 คน ผู้วิจัยได้ส่ง
แบบสอบถามไปยังมหาบัณฑิตทั้ง 300 คน
หลังจากที่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาและ
คัดเลือกฉบับที่เสียออก คงเหลือแบบสอบถาม
จำนวน 215 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 71.6 ของ
จำนวนแบบสอบถามที่ส่งออกไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น
แบบสอบถามชนิดเลือกตอบแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ มี 3 ตอน ซึ่งผ่าน
ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้างโดย
ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน แล้วนำมาปรับปรุงจนมี
คุณภาพ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของมหา
บัณฑิต ประกอบด้วย เพศ วัย หลักสูตร
ที่สำเร็จการศึกษา คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอด
หลักสูตรระดับปริญญาตรีประเภทของสถาบัน
ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขา
ที่สำเร็จการศึกษา อาชีพหลักและตำแหน่ง
งานปัจจุบัน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของมหา
บัณฑิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของ
มหาวิทยาลัย ประกอบด้วย ความคิดเห็น
เกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร
ความเหมาะสมของรายวิชา ความเหมาะสม
ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัด
กิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมิน
ผล อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษาประจำ
หลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ
ตอนที่ 3 ผลผลิคมหาบัณฑิต ประกอบ
ด้วย คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ลักษณะงานที่ทำ หลังจากสำเร็จการศึกษาความพึงพอใจในงานที่ทำ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

การรวบรวมข้อมูล

1. รวบรวมที่อยู่ของบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2551
2. ส่งแบบสอบถามไปให้บัณฑิตศึกษา ตามที่อยู่ในทำเนียบ โดยส่งทางไปรษณีย์ แบบสอบถามที่ส่งไปนั้นได้แนบซองเปล่าติดแสตมป์ส่งกลับคืนมหาวิทยาลัย
3. ติดตามแบบสอบถามทางโทรศัพท์ หลังจากส่งไปแล้ว 15 วัน
4. ส่งแบบสอบถามครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 โดยใช้เวลารวบรวมแบบสอบถาม ตั้งแต่เดือน มกราคม – เมษายน 2551

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย ปรากฏผลดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของมหาบัณฑิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 41- 50 ปี ที่รองลงมาคือ 31- 40 ปี มหาบัณฑิตแต่ละรุ่นที่นำมาศึกษามีความใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ทางด้านศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ ตำแหน่งงานส่วนใหญ่เป็นรองผู้บริหาร รองลงมาคือผู้บริหาร

2. ความคิดเห็นของมหาบัณฑิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

2.1 รายวิชาที่จัดให้เรียนทั้ง หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกรายวิชามีความเหมาะสม

2.2 หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก ในด้านความทันสมัย ความเป็นสากล ความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ การส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนในการจัดองค์การสมัยใหม่ การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม และ

เศรษฐกิจของประเทศ และการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรมในการบริหาร ที่มีความเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับปานกลาง ได้แก่การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่

2.3 ในด้านความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มีความเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมากในหัวข้อการสอนให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออก การเน้นผู้เรียนเรื่องการฝึกทักษะและศึกษาค้นคว้า การเน้นการนำประสบการณ์จากการ ทำงานมาใช้ การส่งเสริมการทำงานเป็น ทีม การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน ความรู้อย่างอิสระ ความเหมาะสมกับนิสิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต และการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ผสมผสานประสบการณ์ เดิมกับประสบการณ์ใหม่ที่มีความเห็นว่ามี ความเหมาะสมในระดับปานกลางคือ การคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.4 ในด้านกิจกรรมเสริม หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจ กรรมเสริมหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับ มาก ในหัวข้อความถี่ในการจัดกิจกรรมเสริม

หลักสูตร นอกเหนือจากนั้นมีความเห็นในระดับ ปานกลาง คือความเหมาะสมของเวลาในการ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ความน่าสนใจของ กิจกรรมเสริมหลักสูตรและประโยชน์ที่ได้รับ จากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2.5 ในด้านความคิดเห็น เกี่ยวกับความเหมาะสมในด้านการวัดและ ประเมินผล มหบัณฑิตหลักสูตรการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมิน ผลในระดับมาก ในหัวข้อมีความชัดเจนและ เหมาะสม มีความยุติธรรมเป็นการนำความ รู้ไปใช้มากกว่าความจำ และมีเกณฑ์ที่ได้ มาตรฐาน ข้อที่มีความคิดเห็นในระดับปาน กลาง ได้แก่ความรวดเร็วในการแจ้งนักศึกษา

2.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความเหมาะสมของอาจารย์ผู้สอน หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้ สอนในระดับมาก ในหัวข้อการชี้วัดจุดประสงค์ ของการเรียนการสอนอย่างชัดเจน การเตรียม ตัวอย่างดีในการสอน การวางแผนการ สอนอย่างเป็นระบบ การจัดลำดับเนื้อหาให้ ง่ายต่อการเรียน ความรอบรู้ในเนื้อหาวิชา ที่สอนเป็นอย่างดี การสอนเนื้อหาที่ทันสมัย การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนถามและแสดงความ

คิดเห็นความ สามารถตอบปัญหาและข้อซักถามของผู้เรียนได้ชัดเจน การมอบหมายงานชัดเจน การสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์วิจารณ์ กล้าแสดงความคิดเห็น การบูรณาการวิชาที่เรียน และวิชาอื่นได้อย่างดี การมีคุณธรรม ศีลธรรมและจริยธรรมอันดี การเข้าใจผู้เรียน การตรงต่อเวลา การมีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ การมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้เรียน และการใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย ข้อที่มหาวิทยาลัยหลักสูตร มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง คือการส่งเสริมให้ผู้เรียนหาความรู้เพิ่มเติมจากห้องสมุด หรือสื่อต่างๆ และการใช้เวลาแก่ผู้เรียน

2.7 ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของอาจารย์ที่ปรึกษาประจำหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำหรับนักบริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษาประจำหลักสูตรในระดับมากในหัวข้อ การมีความจริงใจ การมีความเห็นใจผู้เรียน การมีความเมตตากรุณา การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน การมีความสามารถในการแก้ปัญหา การมีมนุษยสัมพันธ์ดี การมีความประพฤติเหมาะสม และการมีคุณธรรมจริยธรรม ข้อที่มหาวิทยาลัยหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีความคิด

เห็นในระดับปานกลาง คือการมีเวลาให้ผู้เรียนได้เข้าพบ

2.8 ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาชั้นคว่ำอิสระหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการศึกษาชั้นคว่ำอิสระในระดับมากในหัวข้อ ความรับผิดชอบการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชา การมีวิสัยทัศน์กว้างไกล การเข้าใจหัวใจงานวิจัยของนักศึกษา การติดตามความก้าวหน้า การฝึกให้ผู้เรียนรู้จักใช้เทคนิคและวิธีการ และความจริงใจในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน ข้อที่มหาวิทยาลัยหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ได้แก่การมีเวลาให้ผู้เรียนได้ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ

3. ผลผลิตมหาบัณฑิต

3.1 มหาบัณฑิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ส่วนใหญ่ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา 3.26 - 3.50

3.2 มหาบัณฑิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร

การศึกษา ได้รับประโยชน์จากการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คือ ได้เพิ่มเติมความรู้และวิสัยทัศน์ ได้นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน และได้เพื่อนใหม่ รวมทั้งได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้น

3.3 มหบัณฑิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีคุณสมบัติของมหาบัณฑิตหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในระดับมาก ได้แก่ ความกระตือรือร้น ความสนใจใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ความสามารถในการเชิงสร้างสรรค์ ความรอบรู้ในศาสตร์อื่น และความรู้ทั่วไป การมีเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการทำงาน เป็นต้น และ ความมีคุณธรรม วัฒนธรรม และอารยธรรม

อภิปรายผล

ผลการวิจัยในด้านสภาพทั่วไปของมหาบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 41-50 ปี รองลงมาคือ 31-40 ปี ส่วนใหญ่สำเร็จ

การศึกษาระดับปริญญาตรี ทางด้านศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ ตำแหน่งงานส่วนใหญ่เป็นครูสายผู้สอน รองลงมาคือรองผู้บริหาร และผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา

ในส่วนความคิดเห็นด้านหลักสูตรมหาบัณฑิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสถานศึกษา มีความเห็นว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากในหัวข้อมีความเป็นสากล สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนในการจัดองค์การสมัยใหม่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ และส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรมในการบริหาร แต่มีความเห็นว่าการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ซึ่งข้อนี้เป็นข้อที่ควรพัฒนาอย่างยิ่ง สอดคล้องกับ อุดุลย์ วิริยะเวชกุล. (2541 : 19) ที่กล่าวว่าการศึกษาในปัจจุบันเน้นด้านภาษาและเทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นสิ่งสำคัญ ดังจะเห็นได้จากแนวความคิดในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพดีที่สุดประการหนึ่งคือ ความรู้ความสามารถเพราะการศึกษาในปัจจุบันเน้นด้าน

ภาษาและเทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นสิ่งสำคัญ
 ดังจะเห็นได้จากแนวความคิดในการจัดการ
 เรียนการสอนให้มีคุณภาพที่สุด ประการ
 หนึ่งคือ ความรู้ความสามารถที่ผู้สำเร็จการ
 ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามีความจำเป็นต้องมี
 ภายใต "เงื่อนไข" ของความเจริญก้าวหน้า
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านสารสนเทศ
 และเทคโนโลยีสารสนเทศปัจจุบัน (อคุลย์
 วิริยะเวชกุล. 2541 : 19)

ด้านความเหมาะสมของการจัดกิจกรรม
 การเรียนการสอน มหาบัณฑิตหลักสูตรการ
 ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการ
 ศึกษา มีความเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับ
 มากในทุกหัวข้อยกเว้น การคำนึงถึงความ
 แตกต่างระหว่างบุคคล ในเรื่องนี้อาจจะเป็น
 เพราะผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการศึกษ
 มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
 หนึ่งเป็นสายผู้สอนและไม่ใช่นักวิชาการทางการ
 ศึกษา ทำให้ไม่เข้าใจเรื่องระบบบริหารการ
 ศึกษาจากอาจารย์ที่มาบรรยายให้ฟัง เพราะ
 ขาดพื้นฐาน อย่างไรก็ตาม ผู้รับผิดชอบใน
 การจัดการเรียนการสอนจะต้องหาวิธีแก้ไข
 ขอบกพร่องหรือข้อด้อยของผลการศึกษา

ด้านอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่
 ปรึกษานิสิต มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
 ในเรื่องการทำเวลาแก่ผู้เรียนทั้งนี้อาจเป็น

เพราะว่าอาจารย์ผู้สอนของภาควิชาบริหาร
 การศึกษามีภาระงานประจำและงานสอน
 มาก

ด้านการวัดและการประเมินผล มหา
 บัณฑิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขา
 วิชาการบริหารการศึกษา มีความคิดเห็น
 เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลในระดับ
 มากในหัวข้อมีความชัดเจนและเหมาะสม มี
 ความยุติธรรมเป็นการนำความรู้ไปใช้มากกว่า
 ความจำ และมีเกณฑ์ที่ได้มาตรฐาน ข้อที่มี
 ความคิดเห็นในระดับปานกลาง ได้แก่ความ
 รวดเร็วในการแจ้งผลการเรียนแก่นิสิต

ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน
 หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
 บริหารการศึกษา มีความเห็นเกี่ยวกับอาจารย์
 ผู้สอนในระดับมาก หัวข้อการชี้วัดอุปสรรค
 ของการเรียนการสอนอย่างชัดเจน การเตรียม
 วัสดุอย่างดีในการสอน การวางแผนการ
 สอนอย่างมีระบบ การจัดลำดับเนื้อหาให้ง่าย
 ต่อการเรียนรู้ ความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน
 เป็นอย่างดี การสอนเนื้อหาที่ทันสมัย การ
 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ถามและแสดงความ
 คิดเห็น ความสามารถตอบปัญหาและข้อซัก
 ถามของผู้เรียนได้ชัดเจน การมอบหมายงาน
 ชัดเจน การสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์
 วิวิจารณ์ กล้าแสดงความคิดเห็น การบูรณา

การวิชาที่เรียน และวิชาอื่นได้อย่างดีกับผู้เรียน การตรงต่อเวลา การมีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ การมีความสัมพันธ์อันดีกับกับผู้เรียน และการใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย ข้อที่มหาวิทยาลัยหลักสูตรมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง คือการส่งเสริมให้ผู้เรียนหาความรู้เพิ่มเติมจากห้องสมุด หรือสื่อต่างๆ และการใช้เวลาแก่ผู้เรียน

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษาประจำหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำหรับนักบริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษาประจำหลักสูตรในระดับมาก ในหัวข้อการมีความจริงใจ การมีความเห็นใจผู้เรียน การมีความเมตตาการุณา การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนการมีความสามารถในการแก้ปัญหาการมีมนุษยสัมพันธ์ดี การมีความประพฤติเหมาะสม และการมีคุณธรรมจริยธรรม ข้อที่มหาวิทยาลัยหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามีความคิดเห็นในระดับปานกลาง คือการมีเวลาให้ผู้เรียนได้เข้าพบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณาจารย์มีภาระงานสอนมากและการไปสอนตามศูนย์ต่างๆต้องใช้เวลามาก จึงให้คำปรึกษาขณะที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอน

ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์

ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระในระดับมากในหัวข้อความรับผิดชอบ การเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชา การมีวิสัยทัศน์กว้างไกล การเข้าใจหัวข้องานวิจัยของนักศึกษา การติดตามผลความก้าวหน้า การฝึกให้ผู้เรียนรู้จักใช้เทคนิคและวิธีการ และความจริงใจในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน ข้อที่มหาวิทยาลัยหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ได้แก่ การมีเวลาให้ผู้เรียนได้ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ

ผลผลิตมหาบัณฑิต มหาบัณฑิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ส่วนใหญ่ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา 3.26 – 3.50 มหาบัณฑิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาได้รับประโยชน์จากการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คือ ได้เพิ่มเติมความรู้และวิสัยทัศน์ ได้นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน และได้เพื่อนใหม่รวมทั้งได้รับการยอมรับจาก

สังคมมากขึ้น มหাবัณฑิตหลักสูตรบริหารการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในระดับมาก ได้แก่ ความกระตือรือร้น ความสนใจใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ความสามารถในการเชิงสร้างสรรค์ ความรอบรู้ในศาสตร์อื่นๆ และความรู้ทั่วไป การมีเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการทำงาน เป็นต้น และความมีคุณธรรม วัฒนธรรม อารยธรรม สอดคล้องกับ เสาวนิตย์ เจริญชัย (2546 : ค) ได้ประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรมหาบัณฑิต ส่วนใหญ่ใช้เวลา 3 ปีการศึกษาในการศึกษาจนจบหลักสูตรและจบหลักสูตรด้วยคะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 3.50-3.74 สำหรับการประเมินคุณลักษณะของมหาบัณฑิตนั้นทั้งอาจารย์ผู้สอน มหาบัณฑิต นักศึกษา และหัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตเห็นว่ามหาบัณฑิตเห็นว่ามหาบัณฑิตมีคุณลักษณะทั้งด้านความเป็นผู้นำ

การจัดการเรียนการสอน การวิจัย การประเมินผล และการแก้ไขปัญหา รวม

ถึงด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ และสอดคล้องกับ ศุภวรรณ เล็กวิไล (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของ GPA จำแนกตามรุ่น นักศึกษาสาขาหลักสูตรและการสอนรุ่นในโครงการความร่วมมือพัฒนาคณาจารย์ (ตั้งตรงจิตร) GPA สูงสุดเท่ากับ 3.52 ต่ำสุด เท่ากับ 3.28 และการจัดการเรียนการสอนของสาขาหลักสูตรและการสอน มีความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ในการนำ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.1 แจ้งให้อาจารย์ผู้สอนได้ทราบว่าการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ประโยชน์ของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตลอดจนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนการสอนและการบริหาร

1.2 ควรนำผลการวิจัยไป

ประกอบการเล่นผลการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และประเมินผลหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา แล้วพัฒนาหรือปรับปรุง ให้สอดคล้องกับความต้องการผู้เรียนท้องถิ่น และสังคม

1.3 งานบริการสวัสดิการ ของมหาวิทยาลัยที่จัดให้แก่บัณฑิตทั้งในเรื่อง บริการเอกสาร แล้วควรจัดบริการคลินิก สุขภาพ บริการคลินิกวิจัย ซึ่งนิสิตส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามหาวิทยาลัยควรจัดหาให้เพราะว่ามีประโยชน์ และหาแนวทางให้บริการอื่นๆ เพิ่มเติม ทั้งนี้เพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพ และความสามารถทางวิชาการให้แก่บัณฑิตและอำนวยความสะดวกด้านการเรียนแก่นิสิตด้วย

1.4 ควรปรับปรุงเกี่ยวกับ ความเพียงพอของตำราภาษาไทย และความ

เพียงพอของวารสารต่างประเทศในแต่ละ ศูนย์บริการ

1.5 พัฒนาการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรให้น่าสนใจมากกว่าที่ปฏิบัติอยู่

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำผลการวิจัยติดตาม ผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา ศึกษาเปรียบเทียบกับ การวิจัยการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษาจากสถาบันอื่นๆ เพื่อนำมาเป็น แนวทางพัฒนาระบบการบริหารจัดการบัณฑิต ศึกษาของมหาวิทยาลัยต่อไป

2.2 ควรติดตามผลมหาบัณฑิตทุก 3 ปีการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรกฎ พลตรี. (2541). **การติดตามผลบัณฑิตโปรแกรมพัฒนาชุมชน สถาบันราชภัฏ สกลนคร วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม** : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2541). **มหาวิทยาลัยที่ทางแยก**. กรุงเทพฯ : ชัคเชสมีเดีย.
- ดวงเดือน เทศวานิช. (2548). **การประเมินหลักสูตรและติดตามผลบัณฑิตหลักสูตร ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร**. รายงาน การวิจัย วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

บวรนรรฎ เกตุสุวรรณ. (2549). **การติดตามผลบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบัน
บัณฑิตพัฒนศิลป์ ปีการศึกษา 2543 - 2547**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี :
มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. (มปป.). **กฎหมายและระเบียบในการบริหารงาน
บุคคลสำหรับ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ฉบับปรับปรุงใหม่
พ.ศ.2551**. สวัสดิการสำนักงาน ก.ค.ศ. มปท.

ปิยวรรณ เกาะแก้ว. (2551). "การให้บริการทางการศึกษา," ใน **วารสารวิชาการ**. 11(3)
: 21 — 25 ; กรกฎาคม - กันยายน.

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. **หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2548**.
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2552). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษ
ที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561)**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

วิทยาลัยนาฏศิลป์. (2542). **วารสารวังหน้า**. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์.

เสาวลักษณ์ สมบูรณ์ผล. (2543). **การติดตามศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่สายสังคมศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.